

الجاثية

مکی سورة دی ۳۷ آیتونه لری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ح- میم) په حقیقی معنی یی الله تعالی او رسول صلی الله علیه وسلم بنه پوهیږی.

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

دا نازل شوی کتاب دی د برلاسی او حکیم ذات الله تعالی له لوری.

إِنَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ

حقیقت دا دی چې په آسمانونو او ځمکه کې د ایمان لرونکو لپاره (د الله تعالی د ربوبیت، حکمت او قدرت) نښې پرتې دی.

وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِنْ دَابَّةٍ آيَاتٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ

او ستاسو او ټولو ساکبناڼو په خلقت او پیدایښت کې د باور لرونکو لپاره (د الله تعالی د الوهیت، حکمت او کامل قدرت) ډیر زیات دلائل موجود دی.

وَأَخْلَفَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ رِزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ

بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيْحِ آيَاتٌ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

او د شپې او ورځې په تګ راتګ او هغه باران کې چې له آسمانه یې نازل کړی او ځمکه یې ورباندې له مرګ او وچوالی نه وروسته راژوندی کړی او یو خوا بل خوا د بادونو په چلښت کې هم د عقل او پوهې لرونکو لپاره دلائل پراته دی.

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ تَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ اللَّهِ وَآيَاتِهِ

يُؤْمِنُونَ ٦

دا د الله تعالی آیتونه دی چې په حقه یی تاته بیانوو، (نو که څوک پرې ایمان نه راوړی) د الله تعالی او د هغه له آیتونو نه غیر به په کومه خبره ایمان راوړی؟

وَيَلِّ لِكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ٧

تباهی او هلاکت دی وی په هر بد عمله دروغجن .

يَسْمَعُ آيَاتِ اللَّهِ تُنَلَّى عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِيرَةٌ بِعَذَابٍ

الِيمِ ٨

(په هغه چې) د الله تعالی آیتونه ورته لوستل کیږی او دی ترې (د کفر، سرکشی او) غرور په نیشه کې داسې مخ اړوی، ته به و، له سره یی اوریدلی نه دی. نو دغه (بدمرغه) ته د دردوونکی عذاب زیری ورکړه.

وَإِذَا عَلِمَ مِنْ آيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَهَا هُزُوًا أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ٩

او کله چې زمونږ په آیتونو څه اندازه وپوهیږی نو ملنډې ورباندې وهی، د دغو کسانو لپاره سپکوونکی عذاب لیکل شوی دی.

مَنْ وَرَّآيَهُمْ جَهَنَّمَ وَلَا يَغْنِي عَنْهُمْ مَا كَسَبُوا شَيْئًا وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ

اللَّهِ أَوْلِيَاءَ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ١٠

(له مرگ) وروسته ورته دوزخ دی چې نه به یی گټلې (شتمنی او مقام) په درد وخورى، او نه به ورنه هغه باطل معبودان او سرپرستان د عذاب کومه ټوټه کمه کړی چې د الله تعالی په مقابل کې یی په خدایي نیولی وو، بلکه لوی عذاب یی په برخه دی.

هَذَا هُدًى وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رَّجْزِ أَلِيمٍ ١١

دا (قرآن) سراسر هدایت او لارښود دی، او څوک چې د خپل رب په آیتونو کافران کیږی، د سخت او دردوونکی عذاب مستحق دی.

﴿اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمْ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلُكُ فِيهِ بِأَمْرِهِ، وَلِيُنَبِّئُوا مِنْ فَضْلِهِ﴾

﴿وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾ ۱۲

الله تعالی هغه ذات دی چې سمندر یې ستاسو تابع او مسخر کړی چې کبنتی پکې د هغه په امر چلېږی، ترڅو تاسو (د خپلو بحری سفرونو په ترڅ کې) د هغه فضل (او رزق) ترلاسه او په (الهی نعمتونو) شکر اداء کړی.

﴿وَسَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ

لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ﴾ ۱۳

او د آسمانونو او خمکې ټول تسهیلات (لمر، سپوږمۍ، ستوری، اوبه، خاوره او کانونه او څاروی) یې ستاسو د بښکني په چارو کې تابع کړی دی، بیشکه چې په دغو چارو کې د تفکر د خاوندانو لپاره (د الله تعالی د ربوبیت، حکمت او کامل قدرت) دلایل پراته دی.

﴿قُلْ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا

بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾ ۱۴

مؤمنانو ته ووايه چې د هغو کسانو (اذیت او ربروني په کامل صبر او ثبات) وزغمی چې د الله تعالی (د رحمت، عذاب او مواخذې) له ورځو نه کاملاً ناامیده او بې پروا دی، ترڅو هر چاته (د هغه د عقیدې او) عمل مکافات او مجازات ورکړی شی.

﴿مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ

تَرْجِعُونَ﴾ ۱۵

څوک چې نیک عملونه وکړی، گټه یې خپله ده، او څوک چې د گناهونو مرتکب شی زیان یې هم خپل دی، بیا به تاسو ټول د خپل رب حضور ته ورگرځی (او هر یو به د خپل عمل نتیجه ووينی).

﴿وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِّنَ

الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ﴾ ۱۶

او بنی اسرائیلو ته مو کتاب، واکمنی او نبوت، او ورسره پاکه روزی ور په برخه کړه، او (د هغه عصر) په ټولو نړیوالو مو غوره او برتر وگڼل.

وَأَتَيْنَهُم بَيِّنَاتٍ مِّنَ الْأَمْرِ^ط فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمْ
الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ^ج إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا
فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٧﴾

او (د نبوت او دین) په چارو کې مو ورته روښانه دلایل په اختیار کې ورکړل، خو هغوی پکې د پوهې او علم له درلودلو سره سره، د ضد او عناد له مخې اختلافاتو ته متبې راوغښتې (او بیلابیلې فرقې او ډلې یې جوړې کړې) بیشکه چې ستا رب به د قیامت په ورځ د دوی د اختلافی مسائلو په باب قضاوت او فیصله وکړی.

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾

بیا مو، تا ته (د نبوت په لورولو سره) د الهی دین او شریعت په مستقیمه لاره د تللو امر وکړ، نو ته (او امت دې) باید همدغه پاکه او سالمه لاره تعقیب کړی او د ناپوهانو او جاهلانو په نفسی خواهشاتو پسې مه ځی.

إِنَّهُمْ لَن يَغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا^ج وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ
بَعْضٍ^ط وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ ﴿١٩﴾

(ای پیغمبره!) دغه کافران د الله تعالی هیڅ ډول مقدرات له تا نه دفع کولی نشی، بلکه ظالمان پخپل منځ کې (ستا او اسلام په ضد) سره ملگری او مرستندویان دی، او الله تعالی د پرهیزکارانو حامی او کارجوړوونکی دی.

هَذَا بَصِيرَةٌ لِّلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٢٠﴾

دا (قرآن) د خلکو لپاره د پوهې او بصیرت منبع او د باور لرونکو لپاره سر تر پایه هدایت او رحمت (او برکت او لوی نعمت) دی.

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ أُجْرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ ءَامَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ سَاءَ مَا
يَحْكُمُونَ ﴿٢١﴾

آيا (د کفر او شرک) د ناوړه اعمالو مرتکبين فکر کوي چې (په آخرت کې) به د نیک عمله مؤمنانو سره په يو کتار کې ودرول شي، او اخروي ژوند به يې هم لکه دنيوي ژوند (سوکاله او له مزو چرچو ډک) وي؟ ډير بد قضاوت دی چې دوی يې کوي.

وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا
كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٢﴾

او الله تعالى آسمانونه او ځمکه (کائنات) په حقه (او خاص تدبير او د خاص هدف لپاره پيدا کړی تر څو يې مخلوقات د هغو په جوړښت فکر وکړي، او پوه شي چې د دې کایناتو د نظم له ګډوډیدو وروسته قیامت راځي) او هر چا ته به د هغه د کړنو بدله ورکړی شي، او له هېچا سره به ظلم زیاتی ونشي.

أَفَرَأَيْتَ مَنْ أَخَذَ إِلَهَهُ هَوْنَهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ
وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِ غِشْوَةً فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٣﴾

آيا هغه څوک دې وليد چې له علم او پوهې سره سره يې خپل نفسی خواهشات په خدایي نیولی (او پیروی يې کوي)؟ او له همدغه امله، الله تعالى په ګمراهی محکوم او په زړه او غوږونو يې ورته (د بدبختی) ټاپې ووهلي او په سترګو يې ورله پرده وغورځوله (چې د بصیرت رڼا يې محوه شوه) نو آيا اوس له الله تعالى نه غیر بل څوک شته چې د هدايت په لاره يې برابر کړي. آيا تاسو له دغو حقایقو نه پند نه اخلی؟

وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُمْ
بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٢٤﴾

(کافران) وایی: ژوند خو بس همدا د دنیا ژوند دی، څوک مری او څوک ژوندی پاتی کیږی، او همدا زمانه ده چې مونږ وژنی. (کافران) د خپلي دغي ادعا د اثبات لپاره کوم سند نه لری خو صرف په اټکلونو او گومانونو اکتفا کوی.

وَإِذْ أَتَىٰ عَلَيْهِمُ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ مَّا كَانُوا يَحْتَجِبُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَتَتْوَابَا بَيْنَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٥﴾

او کله چې ورته زمونږ روښانه او مدلل آیتونه ولوستل شی، غیر له دی بله نه وایی چې که تاسو (د بعث بعدالموت په خبره کی) رښتینی یی، نو زمونږ پلرونه نیکونه راژوندی کړی (چې زمونږ باور پیدا شی).

قُلِ اللَّهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾

ورته ووايه الله تعالى تاسو ته ژوند درکړی، بیا مو مړه کوی او بېرته مو د قیامت په ورځ چې په راتګ کی یی هیڅ شک نشته، راټول او جمع کوی، خو زیاتره خلک (په دغه حقیقت) پوهه او معرفت نه لری.

وَلِلَّهِ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَیَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ یَوْمَئِذٍ یُخَسِرُ الْمُبْطِلُونَ ﴿٢٧﴾

او د آسمانونو او ځمکې مالکیت او سلطنت یوازې د الله تعالی په واک کی دی، او د قیامت په ورځ به همدا باطل پرستان له سخت زیان سره مخامخ وی.

وَتَرَىٰ كُلَّ أُمَّةٍ جَائِئَةٍ كُلِّ أُمَّةٍ تَدْعِي إِلَىٰ كِتَابِهَا الْیَوْمَ بُحْرُونَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾

او (ای مخاطبه!) هر امت ته به گوري (چې د محشر په میدان کی د هیبت او اضطراب له امله د خپل رب فرمان ته په انتظار کی په پوره خشوع او خضوع) په ځنگنونو ناست دی او د خپلو عملنامو د لیدلو لپاره به راغوبښتل کیږی، (د الله تعالی له لوری به ورته اعلان وشی) نن هغه ورځ ده چې تاسو به د خپلو اعمالو مکافات او مجازات ووینی.

هَذَا كِتَابُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٩﴾

دا زمونږ کتاب دی چې په حقه خبرې کوي (او موثقه گواهي ورکوي او هيڅ کمی زياتی پکې نشته). دا ستاسو د دنيوی اعمالو مکمل راپور دی چې زمونږ په امر ليکل کيده (او نن ستاسو په مخکې پروت دی).

فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ

ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿٣٠﴾

نو څوک چې ایمان يې راوړی او عملونه يې هم نیک او صالح دي، الله تعالی به يې د خپل رحمت (جنت) ته وړ داخل کړی او دا د دوی په برخه يوه لويه او عظيمه بریا ده.

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا أَفَلَمْ تَكُنْ ءَايَتِي تَتْلَىٰ عَلَيْهِمْ فَاَسْتَكْبَرُوا وَكُنْتُمْ قَوْمًا

مُجْرِمِينَ ﴿٣١﴾

خو څوک چې د کفر دريځ غوره کړی، (ورته به ويل کيږی چې) آيا زمونږ (له پند او نصيحت نه پکې) آيتونه درته نه لوستل کيدل چې تاسو به ترې په تکبر او غرور سره مخ گرځاوه ځکه تاسو لا پخوا حرفوی مجرمان او گناهکاران واست.

وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَأَرِيْبَ فِيهَا قُلْتُمْ مَا نَدْرِي مَا السَّاعَةُ إِنْ

نَّظُنُّ إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُسْتَيْقِنِينَ ﴿٣٢﴾

او (ای کافرانو!) کله چې به درته ويل کيدل: د الله تعالی وعده حقه ده او د قیامت په راتگ کې هيڅ شک او تردید نشته، نو تاسو به ويل چې مونږ قیامت نه پيژنو، البته (د مؤمنانو د زیات تاکید او ټينگار له امله يې) په قیام یو څه کمزوری گومان لرو، خو پوخ ایمان او باور مو پرې نشته.

وَبَدَّالَهُمْ سَيِّئَاتٍ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٣﴾

(په هغه ورځ به) د دوی ټول ناوړه دنیوی اعمال ورته را وړاندې او هغه عذاب به ترې هم خپله (قهری) غیره راچاپیره کړی چې دوی ورباندې ټوکی او مسخرې کولې.

وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنْسِكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن

نَّصِيرِينَ ﴿٣٤﴾

او ورته به وویل شی لکه څنگه چې تاسو د دې ورځې ملاقات هیر کړی و، نن به مونږ هم تاسو (له بېنې او مهربانۍ نه) هیر او بې برخې کړو. هستوګنځی مو دوزخ دی او (د نجات لپاره درته) هیڅ دوست او مرستندوی هم نشته.

ذَلِكُمْ بِأَنكُمُ اتَّخَذْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَغَرَّتْكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ لَا

يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْبَدُونَ ﴿٣٥﴾

دا(عذاب) مو د هغو ملنډو او مسخرو سزا ده چې تاسو د الله تعالی په آیتونو وهلی، او د دنیوی ژوند په (مزو چرچو) تیر وتلی واست. نن به دغه کسان نه له دوزخ نه وویستل شی او نه به یې عذر او توبه ومنل شی.

فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٦﴾

نو ټولې ستاینې د الله لپاره ځانګړې دي، چې د آسمانونو او ځمکې (کانناتو) مالک او د ټولو مخلوقاتو او موجوداتو روزونکی او پالونکی دی.

وَلَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٧﴾

او په آسمانونو او ځمکه کې عظمت او کبریايي هم د هغه لپاره ځانګړې ده (چې د خپل هر اقدام په انفاذ) برلاسی او ټولې چارې یې په حکمت (تدبیر او مصلحت) روانې دي.

« تمت سورة الجاثية بفضل الله و عونته و سبحان الله رب العالمين. »

=====